

■ Ballongferden

Øvelsen er basert på «The Balloon Ride» fra Europarådet (2008), Teaching Democracy. Tilgjengelig via: www.living-democracy.com/text-books/volume-6/chapter-3/exercise-4 (Hentet 12.08.2021)

TIPS!

Dersom gruppene sliter med å bli enige, kan du gjerne gi dem litt hastverk ved å si at ballongen synker fortere og fortere – hvis de ikke kaster noen flere sandsekker over bord snart, kommer de til å kræsje.

● LÆRINGSMÅL

- Øke bevisstheten rundt menneskerettighetene.
- Reflektere over hvordan flere menneskerettigheter er gjensidig avhengige
- Utforske sammenhengen mellom menneskerettigheter og demokrati, og mulige konsekvenser av menneskerettighetsbrudd.

TIDSBRUK: 45 min.

ANTALL: Minimum 6

NØDVENDIG UTSTYR:

- Powerpoint med bilde av luftballong
- Ark/lapper med ulike rettigheter
- Forberedelser:
- Del deltakerne inn i grupper med 4–6 stk på hver gruppe.
- Sett opp gruppebord til alle gruppene.
- Kort med 8 ulike menneskerettigheter

● FREMGANGSMÅTE

Snakk med deltakerne om hva menneskerettighetene er. Hvorfor har vi menneskerettigheter? Kjenner deltakerne til noen menneskerettigheter?

Alle deltakerne lukker øynene: Vi skal ut på ballongferd i varmluftsballong. Se for dere at vi flyr over sjø og land, fjell og jorder, byer og naturområder. Vi har god fart og alt er i skjønneste orden, men plutselig skjer det noe med ballongen. Vi er rett over havet og ballongen mister høyde. Hvis vi ikke gjør noe nå, kommer vi til å havne på sjøen og drukne! Be deltakerne åpne øynene.

For å forsøke å hindre ballongen i å møte havet må vi kaste ut sandsekkene vi har med til bruk i slike nødstilfeller. Når vi har kastet ut en sandsekk, så får vi den aldri tilbake. Sandsekkene vi har ombord er menneskerettigheter. Deres oppgave er å bestemme hvilke sandsekker dere vil kaste ut først og hvilke dere vil kaste ut sist. I hvilken rekkefølge vil dere kaste ut de ulike menneskerettighetene?

Presenter menneskerettighetene som er på de ulike kortene, og be deltakerne om å hjelpe deg med å forklare hva disse menneskerettighetene betyr.

Kriterier for å bestemme hvilke rettigheter dere vil kaste kan være:

- Er noen av rettighetene ivaretatt av andre rettigheter?
- Er det noen av rettighetene som er spesielt viktige for demokratiet vårt?
- Er det noen av rettighetene som er spesielt viktige for å dekke dine personlige behov?

Grappa skal bli enige om en rekkefølge i fellesskap.

AVSLUTTENDE REFLEKSJON

Spør deltakerne hvordan de opplevde øvelsen.

- Hvordan var det å bli enige om rekkefølgen?
- Hva var det vanskeligst å bli enig om?
- Hvilke kriterier brukte dere for å bestemme rekkefølgen?
- Var det vanskelig å prioritere noen menneskerettigheter over andre? Hvorfor? Hvorfor ikke?

Be hver gruppe fortelle litt om hvilke prioriteringer de gjorde, hvordan de ble enige. Hvilke menneskerettigheter ga de slipp på, og hvilke beholdt de til slutt?

- Har gruppene like/ulike rekkefølger?

Spørsmål som kan tas opp avslutningsvis:

- Hva tror dere kan være konsekvensen om man fratas noen rettigheter? Hva er konsekvensen for enkeltmennesket? Hva er konsekvensen for samfunnet?
- Hva er sammenhengen mellom menneskerettigheter og demokrati?
- Kjenner dere til noen andre menneskerettigheter? Hadde det vært lettere/vanskeligere om noen av disse rettighetene var med?
- Vet dere om noen menneskerettigheter som brytes i Norge eller andre steder i verden?

ØNSKER DU Å KNYTTE ØVELSEN TIL TERRORANGREPENE 22. JULI 2011?

Denne øvelsen kan for eksempel knyttes til en samtale om 22. juli-rettsaken. Forklar deltakerne:

I teksten «Verdier på prøve» (2015) skriver Geir Lippestad, som var Breiviks forsvarer under 22. juli- rettsaken, at:
«22. juli 2011 ble våre verdier satt på prøve. (...) Han [terroristen] skal selvfølgelig ta ansvar for sine handlinger, men samtidig skal vi påse at hans rettssikkerhet er ivare- tatt og at han behandles som et menneske med menneskerettigheter og menneskeverd.»

Spør deltakerne:

- Hva tror dere han mente med at våre verdier ble satt på prøve?
- Hvorfor synes han det er så viktig at Breivik skulle behandles som et menneske med menneskerettigheter?

På www.22juli-ressurser.no kan du finne ressurser som kan brukes i arbeid 22.juli-rettsaken.

Kopier denne siden og klipp opp kort med 8 ulike menneskerettigheter. Hvis du er i Demokratiwerkstedet på Utøya, så kan brikkene fra Memory Game brukes.

Rett til utdanning

Rett til en tilfredsstillende levestandard

Rett til å ikke bli diskriminert

Ytringsfrihet

Rett til privatliv

Rett til å dyrke egen kultur og religion

Rett til sunt og levelig miljø